

Dick Vermeulen, lid van het Culemborgse verzet

Opgetekend door Jack van der Winkel

“.....Het zal kort na de slag om Arnhem geweest zijn, toen mij gevraagd werd even een pakje met batterijen naar Kesteren te brengen, waar de heer Van Zanten* toen woonde. En zo fietste ik op een zaterdagmorgen welgemoed naar Kesteren waar ik na enige tijd bij Van Zanten aan-kwam. In de keuken gezeten, waar ik nog even uitrustte, vroeg Van Zanten aan mij of ik nog twee Duitse uniformen mee wilde nemen naar de heer Ebbens** waar ik toch langs kwam.

Ik zei: ‘Dat is goed, maar dan moet ik wel wat hebben om de uniformen in te doen. ‘Ja, dat heb ik’, zei Van Zanten en hij haalde uit de bijkeuken een dubbele fietstas met de uniformen er al in. Nadat de fietstas was bevestigd en ik klaar stond om te vertrekken zei Van Zanten: ‘Wacht nog even, je krijgt nog wat mee.’ Waarop hij een pistool uit zijn achterzak haalde. ‘Heb je hier wel eens mee geschoten?’, vroeg hij. Op mijn ontkenning zei hij: ‘Goed, dan zal ik eerst het een en ander uitleggen en aangeven hoe je hiermee moet schieten. Misschien is het niet nodig, maar met deze spullen kan je het pistool beter op scherp hebben staan.’ Na een volledige instructie stopte hij het pistool in de linker binnenzak van mijn jasje.’

‘Met deze beveiliging op zak reed ik het dorp in waar ik na ongeveer 800 meter op een soort marktplein terecht kwam. Hier zag ik de heer Elias*** lopen. Ik probeerde hem nog te ontlopen, maar hij had me al gezien, rende naar me toe en greep mijn stuur.

Hallo Dick’, riep hij, ‘ik ben blij dat ik je zie, ik verveel me hier kapot.’ Ik zei: ‘Dat kan wel zijn, maar ik heb nu geen tijd voor je, laat mijn stuur alstublieft los.’ Wat hij gelukkig meteen deed toen ook hij hetzelfde gevaar zag wat ik al eerder had opgemerkt, namelijk een Duitse marineofficier die over het pleintje op ons toe kwam lopen.

Toen hij bijna bij ons was riep hij: ‘Was haben sie in die Tasse?’. Ik dacht nu of nooit. Ik beurde de fiets een weinig op en gooide die tegen de officier aan. Toen deze hierdoor een paar passen terug moest doen, haalde ik snel het pistool uit de binnenzak van mijn jasje. De officier had

inmiddels hetzelfde gedaan als ik. Maar een pistool uit een holster halen kost blijkbaar meer tijd dan uit de binnenzak van een jasje. Het gevolg was dat mijn pistool eerder afging als dat van hem en hij schreeuwend als een mager speenvarken op de grond lag. Ik ben daarop het plein over gerend naar een naast een villa gelegen tuin. Aan het eind van die tuin was een deur maar die was op slot. Met een flinke sprong kon ik de bovenkant van de deur grijpen en mij er overheen trekken. Achter de deur viel ik op een smal pad dat achter de huizen doorliep. Na te zijn opgekrabbeld, ben ik naar het eind van het pad gerend. Er was gelukkig niemand te zien. Aan het eind van het pad gekomen, zag ik een groot hek dat een boomgaard afsloot. Nadat ik over het hek was geklommen heb ik in de boomgaard even uitgerust. Ik was blij dat ik de Duitse officier alleen maar verwond had. Als ik hem gedood had waren de rapen voor de inwoners van Kesteren gaar geweest.’

Voor het vervoeren van wapens werd o.a. gebruik gemaakt van kinderwagens

‘Vanuit de boomgaard zag ik dat ik de goede richting naar huis had gekozen. Ik kon de weg zien, die ik op de heenweg gefietst had. Door nu van boomgaard naar boomgaard te lopen liet ik al snel Kesteren een heel eind achter me.

Toen ik zag dat niemand gebruik maakte van het fietspad langs de weg ben ik maar op het fietspad gaan lopen tot ik de brug over het Amsterdam-Rijnkanaal zag. Hier woonde de heer Ebbens. Ik heb hem het verhaal over de schietpartij gemeld en hem tevens gezegd dat ik hem niet aan de Duitse uniformen kon helpen. Dat laatste vond hij gelukkig niet zo erg. Ebbens heeft toen gebeld met Kesteren om te horen of er al meer bekend was over de schietpartij. De getroffen Duitse officier bleek beslist te hebben dat er geen represailles mochten worden getroffen daar het hier om een eerlijk gevecht ging.

Volgens hem hadden hij en ik dezelfde kansen

gehad en hij was in de veronderstelling dat ik een pistool scherpshutter van het voormalige Nederlandse leger was. Het was echter de eerste keer van mijn leven dat ik met een pistool schoot.'

'De heer Ebbens had nog een fiets staan waarmee ik mijn tocht naar Culemborg kon voortzetten, zodat ik net voor spertijd in Culemborg terug was. Mijn vader en moeder heb ik toen nog het een en ander verteld. Niet te veel natuurlijk, want mijn jongste broer mocht niet alles weten. Bij het naar bed gaan dacht ik nog aan het pistool, en waar ik het moest laten. Op het zolderkamertje had mijn vader een rail aangebracht waar een gordijn aan hing. Achter dit gordijn werd kleding opgehangen. Ik zag achter het gordijn een mooie zwarte jas hangen en ik dacht dat mijn vader die morgen toch niet aan zou trekken, waarop ik het pistool in de binnenzak van de jas liet verdwijnen. Hierop ben ik dodelijk vermoed in bed gestapt.'

'Ik had met mijn moeder afgesproken dat ik de volgende morgen mocht uitslapen, maar mijn vader riep mij de volgende morgen al vroeg wakker met de mededeling dat opa mij graag wilde spreken. Toen ik beneden kwam, zat mijn opa**** in de grote stoel, waarin hij altijd zat, met de zwarte jas aan waarin ik het pistool had verstopt. Opa zei: 'Ik ben vanmorgen naar de kerk geweest en voelde toen wat zwaars in mijn binnenzak. Het is maar goed dat ik voorzichtig heb gekeken wat het was. Anders had het wel eens slecht met ons kunnen aflopen. Ik heb hem toen mijn excuus aangeboden en gezegd dat ik het pistool daar had verstopt omdat ik bang was dat mijn jongste broer misschien in mijn kleding ging zoeken. Toen begreep opa het en gaf me met een glimlach het pistool terug.'

De stengun was het gebruikelijke wapen van de Nederlandse Knokploegen

**De heer Van Zanten*
Van Zanten was de man die de leiding had over het illegaal verzet in de West-Betuwe en omstreken. Hij woonde aan het eind van Kesteren en er zat een bordje aan zijn huis waarop stond: De Bongerd.

*** De heer Ebbens*
Ebbens was een schatrijke fruitteler, die een grote villa bezat in de buurt van Zoelen, waar ik enige tijd ondergedoken heb gezeten. De heren Van Zanten en Ebbens zijn beiden door de Duitsers geëxecuteerd.

**** De heer Elias,*
student Elias was een Jood die ondergedoken zat bij de dokter in Kesteren. Ik kende hem doordat ik een keer met hem ondereen hooiberg in Kerk-Avezaath had geslapen en hij mij de schrik van mijn leven bezorgde toen hij in de hooiberg een sigaret wilde opsteken. Elias was een student die voor arts studeerde. Hij is later opgepakt.

***** Opa Deenik*
Opa heeft tot zijn zeventigste jaar gewerkt. In sigarenmakerskringen beter bekend als Ouve Deenik.

De stadsploeg van de KP (knokploeg) Culemborg achter het gebouw "Maria Reigins"(tijd. Gemeentehuis) aan de Varkensmarkt. Op de voorgrond, li. Dick Vermeulen

De Veldploeg van de KP-Culemborg meldt zich bij het tijd. gemeentehuis aan de Varkensmarkt. Li. Vooraan Daam van Dijk. Naar hem is een weg in het Veld vernoemd.

Foto's : Verzetsmuseum Amsterdam
Ypma, Culemborg